

ABSTRACTS

From hooligans to political innovators. Changing sociological conceptualizations of social movements (M. Hooghe)

Until the 1960s, sociologists portrayed political protest as a form of irrational or deviant behaviour that could be interpreted in psychological terms. Scholars now tend to stress the rational and innovational character of protest behaviour. The resource mobilization approach specifically studies the organizational aspects of protest, while the new social movement school searches for macro-sociological determinants of protest behaviour. Within both research traditions, there is a clear tendency to accentuate the political role of social movements. The more positive appreciation of protest behaviour is partly the result of changes within the social movements themselves, cf., the wave of protest after 1965, but it also indicates that social scientists no longer identify with the ruling elite, whose interests are threatened by protest behaviour, but rather with the insurgent groups. Current theoretical approaches can no longer be used to legitimize government repression; rather, they offer a legitimation for the occurrence of political protest.

Realism and structurism in British sociology (F. Vandenberghe)

Starting from the evident loss of credibility of the positivistic theory of science, both in the natural and in the social sciences, the author presents the fundamentals of an alternative paradigm, namely that of 'transcendental realism'. Next he describes the 'transformation-structuration model' of Roy Bhaskar and Anthony Giddens. He then criticizes the theorem of the duality of action and structure that subtends this model, and, finally, he argues for the meta-theoretical recognition of dualism.

Structurism as synthesis between sociology of social action and sociology of social system ? (D. Jacobs)

It seems that there is a development in sociological theory in the 1990s in the direction of theoretical synthesis. Old theoretical and conceptual boundaries are being shattered and the classic dualisms of micro-macro and agency-structure are being rejected. The praxeology of Pierre Bourdieu and the structuration theory of Anthony Giddens are leading in this evolution. This article looks at and compares the theories of these two authors. The models of Bourdieu and Giddens resemble each other sufficiently to combine them in a (virtual) school called structurism. The question is addressed what the contribution of structurism to the discussion on emergence and dialectic in the agency/structure-debate looks like.

The immigrant policy on the workbench (A. Martens)

In the wake of the celebration of "100 Years of Social Sciences" at the Katholieke Universiteit Leuven, a number of socio-scientific monographs, were presented on current policy matters. This was also an opportunity to investigate sociologically the immigrant policy conducted for four years by the Royal Commissariat for Immigrant Policy, among other organizations. The Royal Commissariat has given a very important stimulus to the problem formulation and solution of the immigrant question. But, upon the testing of the proposals, a number of points - such as political participation of established immigrants and the institutional expansion of Islam - appear to remain untouched. Moreover, the theoretical foundation for the immigrant policy, namely the concept of integration (or fitting in), is neither logically coherent nor socially relevant. In the future, this selective involvement and the lack of a science, solidly supported by theory, on the immigrant question could give rise to undesired and unforeseen developments.

RESUMES

De perturbateurs en innovateurs politiques. L'évolution dans la conceptualisation sociologique des mouvements sociaux (M. Hooghe)

Jusqu'aux années soixante, les sociologues considéraient la protestation politique comme un comportement irrationnel ou déviant, comme un phénomène psychologique. Aujourd'hui, les chercheurs accentuent plutôt le caractère rationnel et innovateur de ces comportements. La méthode de *resource mobilization* étudie spécifiquement les aspects organisateurs de la protestation, tandis que l'école des *new social movements* recherche les éléments macro-sociologiques déterminants de la protestation. Dans ces deux traditions, on observe une tendance nette à accentuer le rôle politique des mouvements sociaux. L'appréciation plus positive de la protestation est partiellement le résultat des changements dans les mouvements sociaux mêmes, par exemple la vague de protestation après 1965. Mais c'est aussi une indication que les chercheurs ne s'identifient plus à l'élite, dont les intérêts sont menacés par la protestation, mais bien aux groupes insurrectionnels. On ne peut plus utiliser les théories contemporaines pour légitimer la répression; elles légitiment plutôt l'apparition de la protestation politique.

Du réalisme et du structurisme dans la sociologie britannique (F. Vandenberghe)

Partant du constat d'une perte considérable de crédibilité de la théorie positiviste des sciences, à la fois dans les sciences naturelles et les sciences sociales, l'auteur expose les fondements d'un nouveau paradigme, à savoir celui du 'réalisme transcendantal'. Il décrit ensuite le 'modèle de transformation et de structuration' d'Anthony Giddens et de Roy Bhaskar. Il critique en même temps le théorème de la dualité de l'action et de la structure qui sous-tend ce modèle et, enfin, il termine par un plaidoyer pour la reconnaissance méta-théorique du dualisme.

Le structurisme comme synthèse de la sociologie d'action sociale et de la sociologie de système social ? (D. Jacobs)

On pourrait dire qu'il y a une évolution dans la sociologie dans les années quatre vingt dix en direction d'une synthèse théorique. Les anciennes frontières théoriques et conceptuelles sont dépassées et des dualismes classiques comme micro/macro et action/structure sont rejetés. La praxéologie de Pierre Bourdieu et la théorie de structuration d'Anthony Giddens ont une position protagoniste dans ce processus. Dans cet article les théories des deux sociologues sont proposées et comparées. Les modèles des deux écrivains se ressemblent tant qu'ils peuvent être considérés comme représentatifs de l'école (fictive) du structurisme. L'auteur s'interroge sur l'utilité du structurisme dans la discussion entre émergence et dialectique dans le débat action/structure.

La politique de l'immigration 'en chantier' (A. Martens)

La célébration du centenaire de la Faculté des Sciences Sociales de l'Université Catholique de Leuven fut l'occasion pour des chercheurs, de faire des exposés sur des questions d'actualité. C'est ainsi que fut traitée la politique de l'immigration menée pendant quatre ans par le Commissariat Royal à la politique des immigrés. Le Commissariat Royal a donné une impulsion incontestable à la formulation et à la solution des problèmes de l'immigration en Belgique. Une analyse plus approfondie des propositions révèle toutefois que certains points n'ont guère été abordés, par ex. la participation politique des immigrés établis et l'organisation institutionnelle de l'islam. De plus les suppositions et les hypothèses théoriques de la politique de l'immigration (telles que le concept d'insertion) ne sont ni logiquement cohérentes ni socialement fondées. Ce comportement sélectif et le manque de fondement théorique de la connaissance du phénomène de l'immigration pourraient bien donner lieu à des développements imprévisibles et non désirés.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Marc Hooghe (1964) studeerde hedendaagse geschiedenis aan de RUG, en menselijke ecologie aan de VUB. Hij is thans werkzaam als journalist bij de BRTN-Radionieuwsdienst, en publiceerde eerder over wetgevende processen in verband met abortus en leefmilieu. Hij werkt momenteel aan een onderzoek naar de politieke rol van nieuwe sociale bewegingen in België.

Dirk Jacobs (1971) studeerde net af als licentiaat in de sociologie aan de Universiteit Gent.

Albert Martens (1940) is hoogleraar aan het Departement Sociologie van de K.U.Leuven. Zijn onderwijs en onderzoek hebben betrekking op de arbeidsmarkt, de huisvestingsmarkt, stedelijke ontwikkelingen en het migrantenbeleid.

Frédéric Vandenberghe (1966) is aspirant bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Hij is in 1988 afgestudeerd als licentiaat in de sociologie aan de R.U.G. Sederdien is hij verbonden aan de Ecole des hautes Etudes en Sciences Sociales in Parijs waar hij een doctoraatsthesis voorbereidt over het reïficatiebegrip in de Duitse sociologie. Hij heeft bij Giddens gestudeerd in Cambridge en bij Habermas in Frankfurt.

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Manuscript. In regel komen alleen originele bijdragen in de Nederlandse taal in aanmerking. De gebruikelijke lengte beloopt een 20-tal bladzijden. In het manuscript dient de voorkeurspelling gevolgd. Naast deze klassieke artikels neemt het tijdschrift ook wetenschappelijke essays, onderzoeksnota's en besprekingsartikels op.

Titelpagina. De eerste pagina van elke bijdrage bevat de titel en de naam van de auteur(s). Daarnaast wordt in ongeveer 50 woorden een korte *persoonsbeschrijving* per auteur gegeven met daarin volgende gegevens : naam en voornaam, geboortjaar, titel, beroepsomschrijving en instelling waaraan men verbonden is.

Abstract. Van het artikel wordt in maximum 150 woorden een samenvatting gemaakt zowel in het Nederlands, in het Frans als in het Engels waarin naast de probleemstelling het essentiële van de inhoud wordt weergegeven. Deze abstracts verschijnen o.m. in *Sociological Abstracts*.

Paragrafen. De paragrafen worden genummerd volgens het decimale stelsel. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, resp. 2 enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1., resp. 2.1., 2.2., enz.

Tabellen en grafieken. Deze dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd. Alle tabellen en grafieken behoren een titel te dragen.

Voetnoten. Worden aan het einde van het artikel vermeld in de volgorde waarin ze in de tekst voorkomen. In de tekst zelf worden ze aangegeven door een arabisch cijfer tussen haakjes.

Literatuurverwijzingen, of de zgn. bibliografische voetnoten, worden in de tekst aangeduid door tussen haakjes de naam van de auteur (vanaf 3 auteurs enkel de eerste naam gevolgd door "e.a."), jaartal van de publikatie en de bladzijde(n) te vermelden; b.v. ... (Janssens, 1982c: 17-20). Na de voetnoten wordt in een bibliografie de volledige literatuurverwijzing gegeven.

Voor een artikel zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), jaar (tussen haakjes), de titel van het artikel (tussen '), het tijdschrift (cursief), jaargang, nummer, eerste en laatste pagina; b.v. Janssens, M.B.F.A. (1982) 'Relevantie van de sociologie voor de maatschappij', *Sociologie en Maatschappij*, 13 (3): 326-342.

Voor een boek zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), jaar (tussen haakjes), titel (cursief), plaats van uitgave: uitgever; b.v. Janssens, M.B.F.A., J.O.P. Peeters (1982) *Sociologie in de Maatschappij*. Antwerpen: Het Vlaamse Boek.

Voor een verzamelwerk wordt de volgende werkwijze gevolgd : naam van auteur(s) gevolgd door voorletter(s), jaar van publikatie (tussen haakjes), titel van artikel (tussen '), bladzijden in het boek (pp. ...). In: naam van editor(s), gevolgd door voorletter(s) (eds.), titel van verzamelwerk (cursief), plaats van uitgave: uitgeverij; b.v. Janssens, M.B.F.A. (1982) 'Relevantie van de sociologie voor de maatschappij', pp. 5-22 in Janssens, M.B.F.A., J.O.P. Peeters (eds.), *Sociologie en Maatschappij*. Antwerpen: Het Vlaamse Boek.

Indien een recente uitgave van een werk wordt gebruikt dat meermaals werd gepubliceerd, wordt achter de naam van de auteur het jaartal van de eerste uitgave eerst gegeven en het jaartal van de gebruikte uitgave tussen haakjes erachter geplaatst, bijvoorbeeld : Weber, M. (1921(1976)) *Wirtschaft und Gesellschaft*, enz.

Acco

Wetenschappelijke uitgevers sinds 1960

Economie / Rechtswetenschappen / Criminologie / Sociale Wetenschappen
Gezondheidszorg / Psychiatrie-psychotherapie / Logopedie / Kinesithérapie / Sport
(Ortho)pedagogiek / Onderwijs-didactiek / Psychologie
Wijsbegeerte / Godsdienstwetenschappen / Taal- en letterkunde / Geschiedenis
Wetenschappen / Toegepaste Wetenschappen

Tiensestraat 134-136 ● 3000 Leuven ● ☎ 016/29.11.00 ● 📠 016/20.73.89

HET SPEELVELD EN DE SPELREGELS

Een inleiding tot de sociologie

Jan Franken en Erik Henderickx

Dit eerste Vlaamse handboek voor sociologie brengt niet alleen theoretische inzichten aan, maar behandelt ook uitgebreid voorbeelden van Vlaams sociologisch onderzoek.

780 fr. Ref. TvS1-1

WERKEN IN DE WELVAARTSSTAAT

Inleiding in de arbeidsociologie

Mieke Van Haegendoren

Deze inleiding tot de arbeidsociologie is in de eerste plaats geschreven vanuit de optiek van arbeid als productiefactor, maar behandelt ook arbeid binnen bepaalde samenlevingsvormen.

695 fr. Ref. TvS1-2

DE ARCHITECTUUR VAN DE WELVAARTSSTAAT

Herman Deleeck

Opzet van dit boek is vanuit een elementaire beschrijving van instellingen en sociale gegevens een realistisch inzicht te verschaffen in de principes, de werking en de problemen van de welvaartsstaat. De welvaartsstaat wordt hier niet theoretisch benaderd, maar ontleed en kritisch bekeken in zijn feitelijke werking, onder verwijzing naar cijfermateriaal..

895 fr. Ref. TvS1-3

KIEZEN IS VERLIEZEN

Marc Swyngedouw, Jaak Billiet, Ann Carton
en Roeland Beerten (red.)

Dit boek analyseert het stemgedrag van de Vlamingen bij de verkiezingen van 24 november 1991. Er wordt niet zozeer gezocht naar een verklaring voor 24 november, dan wel naar modellen die stemgedrag en politieke opvattingen en houdingen van Vlamingen in hun algemeenheid kunnen verklaren.

1.240 fr. Ref. TvS1-4

Hoe bestellen ?

U kunt bestellen door een gekruiste cheque

(met vermelding van het ref. nr.) op te sturen voor het totaal bedrag van de bestelde boeken vermeerderd met 75 fr. port per boek (met een maximum van 300 fr.).

De boeken zijn eveneens verkrijgbaar via uw boekhandel.
Een volledig fondsverzicht is te verkrijgen op bovenstaand adres.

inhoud
3.1993

J.C. VERHOEVEN Ten geleide	27
M. HOOGHE Van herrieschoppers tot politieke vernieuwers	279
F. VANDENBERGHE Realisme en structurisme in de Britse sociologie	313
D. JACOBS Het structurisme als synthese van handelings- en systeemtheorie ?	335
A. MARTENS Het migrantenbeleid op de werkbank	361
Boekbesprekingen	377
Abstracts/Résumés	405
Medewerkers aan dit nummer	409